

УДК 339.137:005

JEL Classification: F23, C55, L25, Q 13, O33

Іванна Стрілок, к.е.н., доцент

(доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Державний університет інфраструктури та технологій)

ORCID ID 0000-0002-4689-2839

Вікторія Шкляр, к.е.н., доцент

(доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Державний університет інфраструктури та технологій)

ORCID ID 0000-0003-2651-0319

Микола Ільїнов,

(здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Державний університет інфраструктури та технологій)

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ

У сучасних умовах глобалізації, зростання конкуренції та невизначеності, спричинених війною, питання забезпечення та збереження конкурентоспроможності міжнародного бізнесу набуває особливої значущості. Стрімкий розвиток цифрових технологій трансформує підходи до стратегічного планування та аналізу ринкових позицій компаній. Традиційні методи економічного аналізу поступово втрачають свою домінуючість, поступаючись місцем інформаційним аналітичним системам, здатним забезпечити багаторівневу, комплексну, верифіковану та своєчасну оцінку ринкового становища суб'єкта господарювання. Ці системи дозволяють оперативно обробляти великі обсяги даних, виявляючи ключові тенденції та приховані закономірності.

У статті представлено результати порівняльного аналізу конкурентоспроможності компаній органічного агросектору, що ведуть діяльність у міжнародному середовищі. За даними аналітичної системи на прикладі чотирьох підприємств, здійснено аналіз таких індикаторів, як ринковий скоринг (MarketScore), динаміка приросту виручки, фінансовий скоринг (FinScore), зовнішньоторговельна діяльність. Дослідження охоплює період 2021–2024 рр., що дозволяє оцінити рівень адаптації до кризових умов, динаміку змін позиції компаній на ринку, темпи їхнього зростання та фінансову стійкість. Отримані результати можуть бути використані як теоретична основа для подальших наукових досліджень, а також як практичний інструмент для інформаційно-аналітичної підтримки прийняття управлінських рішень у сфері міжнародного бізнесу. Практична цінність дослідження полягає у демонстрації конкретних механізмів оцінки конкурентоспроможності в умовах кризи.

Окрема увага приділена значенню відкритих даних і цифрових інструментів для забезпечення прозорості бізнес-середовища, формування довіри до управлінських рішень, залучення інвестицій та мінімізації ризиків.

Ключові слова: конкурентоспроможність, міжнародні компанії, аналітичні системи, порівняльний

© Стрілок І.І., Шкляр В.В., Ільїнов М.О., 2025

аналіз, зовнішньоторговельна діяльність, міжнародний бізнес.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та посилення конкуренції міжнародний бізнес стоїть перед викликом постійного підвищення своєї конкурентоспроможності. Традиційні методи аналізу часто виявляються недостатньо ефективними для отримання повної та актуальної картини ринку. У цьому контексті використання аналітичних систем відкриває нові можливості для оцінки конкурентоспроможності підприємств. Вони не лише сприяють внутрішньому управлінню, а й мають вагомe значення для інвесторів та акціонерів, фінансових установ, міжнародних партнерів, аналітичних агентств, державних та наднаціональних регуляторів, ЗМІ, дослідницьких центрів та ін. Аналітичні звіти, сформовані системами на основі відкритих даних, надають можливість зовнішнім користувачам об'єктивно оцінити фінансову стабільність підприємства, бачити динаміку його конкурентоспроможності, формувати довіру до рішень менеджменту. Зовнішні користувачі можуть здійснювати порівняльний аналіз компаній, а саме порівнювати показники конкурентоспроможності між різними компаніями та галузями, ідентифікувати лідерів ринку, оцінювати потенціал підприємств у конкретних регіонах. Крім того, здійснюється оцінка ризиків і партнерського потенціалу на основі розгляду ризиків співпраці, стабільності операційної діяльності, здатності підприємства виконувати свої зобов'язання.

Дані аналітичних систем також широко використовуються у наукових дослідженнях, при формуванні мікро- та макроекономічних оглядів, для побудови моделей економічних процесів на різних рівнях управління, оскільки дозволяють охоплювати широкий спектр досліджуваних суб'єктів та підтримувати високий рівень аналітичного обґрунтування наукових досліджень.

Органами державного контролю або міжнародними інституціями (наприклад, ЄС, СОТ, ОЕСР) використовуються дані спеціалізованих аналітичних систем для здійснення регуляторного контролю та контролю за дотриманням відповідності нормам функціонування, а саме оцінки дотримання екологічних, фінансових чи антикорупційних стандартів, визначення ступеня прозорості, сталості та соціальної відповідальності бізнесу тощо.

Тобто, аналітичні системи та сервіси на основі відкритих даних, на сьогодні, є не лише інструментом внутрішнього менеджменту, але й важливим джерелом інформації для зовнішніх зацікавлених сторін. Їх використання дозволяє приймати обґрунтовані рішення, формувати партнерства, оцінювати ризики та впливати на розвиток економічного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нещодавні дослідження Ж.А. Кононенко, І.Г., Миколенко, Т.І. Яковенко [1] показують важливість глибокого вивчення багатогранності сучасного конкурентного середовища підприємства, яке характеризується зростаючими обсягами даних, а його всебічний аналіз вимагає застосування комплексного підходу з використанням сучасних аналітичних інструментів.

На думку Р. Корнилюка [2] аналітичні системи відіграють ключову роль у зборі, обробці та аналізі даних, необхідних для прийняття стратегічних рішень; в максимально короткі терміни оцінити надійність, платоспроможність, частку ринку та динаміку розвитку компанії, її зростання порівняно з іншими компаніями на ринку [3]. Також, як зазначає Д. Глоба [4], ці системи допомагають оцінити фінансові та ринкові можливості контрагентів та автоматизувати бізнес-процеси, пропонуючи рішення для фінансового моніторингу.

Однак, на сьогоднішній день недостатньо вивченими залишаються визначення практичних аспектів використання аналітичних систем для підвищення конкурентоспроможності міжнародних підприємств.

Метою роботи є проведення порівняльного аналізу конкурентоспроможності

міжнародних підприємств на основі використання аналітичної системи YouControl.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження конкурентоспроможності є невід'ємною частиною успішної стратегії будь-якої сучасної компанії. В умовах ринку, що постійно змінюється, бізнес змагається за увагу споживачів, намагаючись зробити свої товари та послуги більш привабливими, ніж у конкурентів. Конкуренція є рушійною силою ринку, яка визначає основні зміни, сучасні тенденції, стимулює розвиток усіх учасників галузі та сприяє впровадженню інновацій і новітніх технологій. Для того, щоб ефективно планувати стратегію просування та розвитку компанії, необхідно враховувати інформацію про діяльність конкурентів, яку можна отримати за допомогою ретельного аналізу. Чим глибшим і якіснішим буде дослідження, тим більше можливостей для зростання матиме компанія.

Ведення бізнесу в Україні в нинішніх умовах є надзвичайно складним, оскільки підприємства стикаються з численними ризиками. Війна спричиняє масову міграцію населення та кваліфікованих працівників, серйозні проблеми з логістикою постачання та збуту, нестабільні ціни на сировину, загрозу повного знищення виробничих потужностей, особливо у прифронтових регіонах. Крім того, українські підприємці змушені конкурувати в більш агресивному ринковому середовищі, ніж до війни.

У таких умовах компаніям необхідно швидко адаптуватися, розробляти та впроваджувати інноваційні підходи, досліджувати нові ринки та канали збуту, застосовувати ефективні стратегії розвитку, щоб випереджати конкурентів. Експерти відзначають швидку зміну ринкових тенденцій та постійний вплив різних факторів на структуру ринку. Тому оперативне отримання інформації та швидке прийняття рішень стають важливими умовами ведення сучасного бізнесу.

Для забезпечення рівних можливостей всіх підприємців, запобігання зловживанням, належної перевірки контрагентів та мінімізації корупційних ризиків необхідний відкритий доступ до даних. Існує низка інструментів для збагачення даних, необхідних бізнесу для аналізу ринку та конкурентів. Це, зокрема, CRM-системи, BI-платформи (наприклад, Tableau, Power BI), аналітичні інструменти (Google Analytics) та аналітичні системи з доступом до широкого спектру ринкових даних, такі як YouControl.

У період, коли країна готується до масштабної відбудови, саме прозорість процесів є вирішальною для зміцнення довіри бізнесу до держави, залучення міжнародних інвесторів та ефективного використання бюджетних коштів. У 2025 р. питання відкритості даних набуває особливої гостроти, оскільки впливає на економічну стабільність, конкурентоспроможність підприємств і, зрештою, на фінансову безпеку держави. Обмеження доступу до інформації шкодить бізнесу, позбавляючи його необхідних інструментів. Це також підриває конкурентоспроможність країни, оскільки відсутність прозорості у витрачанні бюджетних коштів сприяє корупції. Як наслідок, зловживання виявляються лише тоді, коли шкоду вже завдано, а довіру суспільства втрачено [5].

Останнім часом, все більшої популярності набувають аналітичні системи, що базуються на обробки значної кількості даних щодо господарської, фінансової, зовнішньоторговельної та інших видів діяльності компаній. Однією з таких аналітичних систем є YouControl, дані якої будуть використані при проведенні аналізу конкурентоспроможності міжнародних компаній у цій науковій статті.

За допомогою такої аналітичної системи підприємці можуть самостійно аналізувати сегменти ринку за заданими критеріями та оперативно отримувати необхідні дані з урахуванням усіх важливих факторів. Автоматизований аналіз конкурентів – найкращий спосіб вести бізнес у висококонкурентному середовищі. Інструмент допомагає розробляти ефективні стратегії та значно мінімізує можливі ризики.

Сучасні технології значно прискорюють бізнес-процеси, дозволяючи автоматизувати аналіз ринку та збір необхідних даних. Одним з таких інструментів є YC.Market, який забезпечує швидкий та ефективний аналіз ринку, допомагає визначити ключових

конкурентів та отримати детальну інформацію про необхідний сегмент ринку, охоплюючи як українські, так і європейські компанії.

Дослідження конкурентоспроможності компаній «Агрофірма «Поле», «Органік Мілк», «Агровест Груп» та «Органік Оригінал» є важливим для розуміння динаміки ринку органічної та сільськогосподарської продукції в Україні. Ці компанії, хоча й працюють в одному секторі, проте мають різні стратегії, продукти та ринки збуту, що робить їх конкуренцію особливо цікавою для аналізу.

Усі ці компанії займаються виробництвом та реалізацією органічних продуктів харчування в Україні та Європі. Вони надають пріоритет практикам органічного землеробства, гарантуючи, що їхня продукція вирощується без використання синтетичних хімікатів, пестицидів та гербіцидів. Також обрані для аналізу компанії зосереджуються на природних методах переробки та дотриманні високих стандартів якості по всьому ланцюгу постачання.

Відбір цих компаній для дослідження конкурентоспроможності ґрунтується на основних факторах:

1. Галузева приналежність – всі компанії працюють в аграрному секторі, що дозволяє порівнювати їхні стратегії та результати в межах однієї галузі, а також дає можливість виявити спільні тенденції, виклики та можливості, з якими стикаються компанії в цьому секторі.

2. Різноманітність спеціалізацій компаній, від вирощування зернових до виробництва органічних молочних та інших продуктів, дозволяє дослідити, як різні стратегії та ніші впливають на конкурентоспроможність.

3. Масштаб та структура – серед обраних компаній є як великі агропромислові групи («Агровест Груп», «Агрофірма «Поле»»), так і спеціалізовані органічні виробники («Органік Мілк», «Органік Оригінал»), що дає можливість порівняти конкурентоспроможність компаній з різним масштабом та структурою бізнесу.

4. Органічне виробництво є важливим трендом на сучасному ринку, тому дослідження особливостей конкуренції в цьому сегменті та факторів, що впливають на ефективність виробників органічної продукції є важливим.

5. Актуальність для ринку – аграрний сектор є ключовим для України, а ринок органічної продукції має значний потенціал для зростання, тому дослідження конкурентоспроможності цих компаній є актуальним для розуміння тенденцій розвитку ринку.

Конкурентоспроможність підприємства можна досліджувати за широкою базою індикаторів, проте одне з провідних місць займають показники ринкової частки та позиціонування компанії, оскільки вони вимірюють реальний вплив підприємства на ринок, дозволяють оцінити ефективність конкурентної стратегії, чітко демонструють, чи втрачає, чи підвищує компанія власні позиції. Аналітична система YouControl у цьому напрямі пропонує використовувати скоринговий індекс MarketScore, який базується на 10 індикаторах, що комплексно відображають ринкову частку компанії, її місце в галузі та динаміку зростання порівняно з конкурентами. Значення індексу MarketScore варіюються від 1 (мінімальна ринкова потужність) до 4 (максимальна ринкова потужність) та супроводжується такою градацією: А – високий рівень ринкової потужності; В – достатній рівень ринкової потужності; С – середній рівень ринкової потужності; D – незначний рівень ринкової потужності. Метою створення даного індексу є швидко і всебічно відобразити величину досліджуваної фірми у процесі оцінки контрагентів, а також показати її динаміку за тривалий період [6].

Порівняльний аналіз ринкового скорингу за обраними для дослідження чотирма міжнародними компаніями наведено у таблиці 1.

Як бачимо, аналіз зміни ринкового скорингу міжнародних компаній у 2021-2024 рр. свідчить про різновекторну динаміку конкурентних позицій. Найбільш позитивну динаміку продемонструвала компанія «Агровест Груп», яка покращила індекс MarketScore (+0,2),

збільшила частку на субринку (+0,17%) та суттєво підвищила позиції в секторі (на 1296 позицій) і на ринку загалом (на 49 позицій вгору). Це свідчить про активне зміцнення її конкурентоспроможності.

Натомість «Агрофірма «Поле» та «Органік Мілк» зазнали певного зниження за ключовими показниками: зменшення індексу MarketScore, частки ринку та субринку, а також падіння в ринковому рейтингу. Зокрема, «Органік Мілк» втратила 0,12% ринкової частки та 0,13% субринкової, що супроводжувалося зниженням на 14 позицій у загальному ринковому рейтингу.

Таблиця 1. Порівняльний аналіз зміни ринкового скорингу міжнародних компаній за 2021 р. та 2024 р.

Індикатор	«Агрофірма «Поле»			«Агровест Груп»			«Органік Мілк»			«Органік Оригінал»		
	2021 р.	2024 р.	Абс. відх., +/-	2021 р.	2024 р.	Абс. відх., +/-	2021 р.	2024 р.	Абс. відх., +/-	2021 р.	2024 р.	Абс. відх., +/-
Індекс MarketScore	A / 3,8	A / 3,3	-0.5	A / 3,7	A / 3,9	+0.2	A / 3,6	A / 3,4	-0.2	B / 3	B / 2,9	-0.1
Частка у секторі, %	0,01	0,01	-	0,01	0,01	-	0,01	0,01	-	0,00	0,00	-
Частка ринку, %	0,80	0,71	-0,09	0,06	0,08	+0,02	0,35	0,23	-0,12	0,06	0,05	-0,01
Частка на субринку, %	1,08	1,02	-0,06	0,37	0,54	+0,17	0,38	0,25	-0,13	0,08	0,07	-0,01
Місце компанії в секторі	1148	1278	+130	2427	1131	+1296	1155	1402	+237	7380	8004	+624
Місце компанії на ринку	21	29	+8	200	151	- 49	55	69	+14	170	167	-3
Місце компанії на субринку	18	25	+7	80	54	-56	50	64	+14	163	159	-4

Джерело: сформовано авторами за [7, 8, 9, 10]

«Органік Оригінал» зберігає стабільність, демонструючи лише незначні негативні коливання без істотних змін у ринковій позиції, що свідчить про збереження статусу підприємства без активного розширення чи скорочення діяльності.

Загалом, враховуючи той факт, що останні три роки компанії функціонують в жорстких умовах військового стану, то переважне зменшення рівнів індикаторів є очікуваним. Проте, такі результати вказують на необхідність перегляду та адаптації конкурентних стратегій для компаній «Органік Мілк», «Органік Оригінал» та «Агрофірми «Поле». У свою чергу, приклад ефективного ринкового позиціонування демонструє «Агровест Груп», яка має зростання практично за всіма аналітичними індикаторами.

Наступною групою індикаторів, що мають вплив на оцінку конкурентоспроможності, є показник дохідності, оскільки він відображає реальну динаміку зростання чи спаду продажів,

дозволяє швидко оцінити результативність поточних рішень у маркетингу, дистрибуції, продуктивності, є прямим свідченням активності на ринку (зменшення або зростання річного доходу безпосередньо впливає на конкурентну позицію), вказує на динамічність підприємства, його здатність адаптуватися до змін ринку, може свідчити про втрату або підвищення конкурентних переваг, перенасичення ринку тощо. Аналітична система YouControl для аналізу показника дохідності надає можливість використовувати такі показники: абсолютний приріст виручки за рік, абсолютний середньорічний приріст виручки за 3 роки, відносний приріст виручки за рік, сукупний середньорічний темп зростання виручки за 3 роки. Наочне відображення даних показників за аналізованими компаніями наведено на рисунку 1.

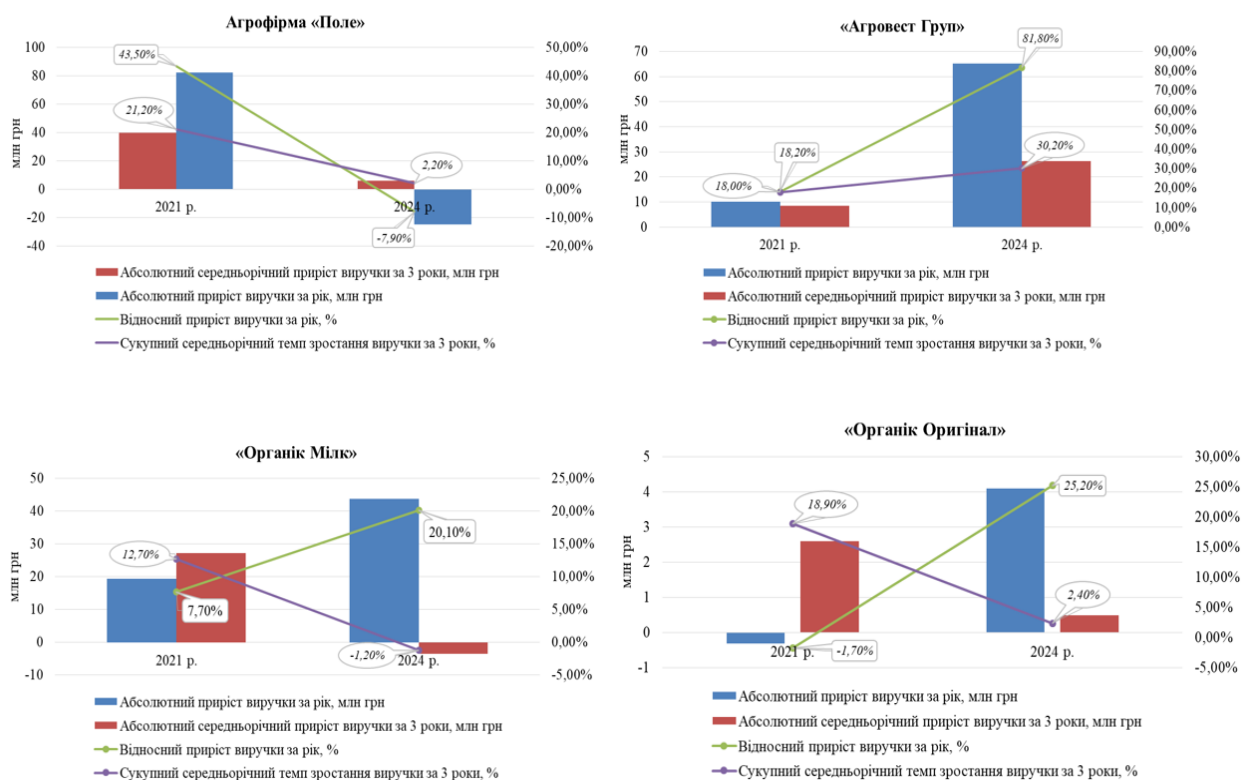

Рис. 1. Динаміка змін приросту виручки міжнародних компаній

Джерело: сформовано авторами за [7, 8, 9, 10].

Результати аналізу динаміки приросту виручки міжнародних компаній свідчать про суттєві відмінності у фінансових результатах. Найкращу позитивну динаміку продемонструвала компанія «Агровест Груп», яка у 2024 р. значно збільшила абсолютний приріст виручки за рік до 65,3 млн грн (порівняно з 10,1 млн грн у 2021 р.), а її відносний приріст склав 81,8%. Крім того, компанія досягла найвищого сукупного середньорічного темпу зростання виручки за три роки (30,2%), що свідчить про ефективність обраної моделі розширення бізнесу. «Органік Мілк» також зазнала покращення річної виручки (+43,8 млн грн у 2024 р.), однак показала негативний середньорічний приріст за три роки (-3,4 млн грн), що відображає відновлення функціонування в умовах війни. «Органік Оригінал», попри незначне зростання виручки в 2024 р., демонструє низьку та нестабільну динаміку: слабкий

середньорічний приріст (0,5 млн грн) та коливання в темпах зростання. «Агрофірма «Поле», яка у 2021 р. мала найбільший річний приріст (+82,4 млн грн), у 2024 р. зазнала різкого падіння до -24,8 млн грн. Сукупний темп зростання виручки за три роки впав з 21,2% до лише 2,2%, що свідчить про суттєві фінансові труднощі або втрату ринкових можливостей. Як бачимо, лише «Агровест Груп» демонструє послідовне та стабільне зростання виручки як у коротко-, так і довгостроковій перспективі, тоді як інші компанії мають або слабку динаміку, або тенденції до падіння, що переважно спричинене військовими діями на території України та складнощами у забезпеченні безперебійного функціонування.

Ґрунтовне дослідження та оцінка фінансового стану компаній, за допомогою фінансового скорингу аналітичної системи YouControl дозволяє узагальнити та оцінити фінансову стійкість та ділову активність компанії шляхом переведення в бали (scores) попередньо обчислених фінансових показників. Значення індексу FinScore може варіюватись у діапазоні від 1 (мінімальна фінансова стійкість) до 4 (максимальна фінансова стійкість) залежно від значень фінансових індикаторів компанії. Скоринговий індекс фінансової стійкості компанії, розрахований аналітичним відділом YouControl, базується на 20 фінансових індикаторах, які комплексно показують стан ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності компанії. На підставі числового значення балу FinScore (від 4 до 1) кожній компанії присвоюється буквене значення FinScore, що показує відносний рівень фінансової стійкості в межах ринку, а саме: А – високий рівень фінансової стійкості; В – достатній рівень фінансової стійкості; С – середній рівень фінансової стійкості; D – незадовільний рівень фінансової стійкості. Метою створення даного індексу є швидко і всебічно відобразити величину досліджуваної фірми у процесі оцінки контрагентів, а також показати її динаміку за тривалий період [11].

Проведений порівняльний аналіз компаній за результатами фінансового скорингу від YouControl наведено у таблиці 2. Як бачимо, поточна ліквідність «Агрофірми «Поле» зросла на 2,58 пункти, що суттєво перевищує нормативне значення та свідчить про високу здатність покривати короткострокові зобов'язання. Зростання рівня коефіцієнтів «кислотного тесту» і коефіцієнту швидкої ліквідності підтверджують збільшення обсягу ліквідних активів. Коефіцієнт автономії підвищився, що свідчить про посилення фінансової незалежності від позикового капіталу, а відношення чистого боргу до ЕВІТДА лишається на дуже низькому рівні – 0,015, тобто боргове навантаження мінімальне. Розглядаючи показники прибутковості по даній компанії, то бачимо їх істотне зниження, що свідчить про ймовірне збільшення витрат або зменшення доходів, не зважаючи на достатню ліквідність. Компанія стала менш ефективною в управлінні своїми активами й капіталом.

Вражаюче зростання показників ліквідності має «Агровест Груп», що відображається у зростанні утричі поточної ліквідності у 2024 р. порівняно з 2021 р. Коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс з 0,02 до 1,41, що відображає зростання обсягів грошових резервів та значне покращення у спроможності погашати свої зобов'язання миттєво. Коефіцієнт автономії з рівнем у 0,91 підтверджує стабільність обсягів власного капіталу. Компанія «Агровест Груп» продемонструвала впевнений ріст ефективності, оптимізувавши як витрати, так і структуру капіталу, що відображається у покращенні усіх видів рентабельності.

Компанія «Органік Мілк» характеризується погіршенням показників ліквідності і платоспроможності у 2024 р. порівняно з 2021 р. Коефіцієнт поточної ліквідності знизився на 0,44 пункти, коефіцієнт абсолютної ліквідності мав низьке значення у 2021 р.(0,03) і знижувався у наступних роках. Коефіцієнт автономії знизився 0,2 пункти, що вказує на зростання залежності від позикового капіталу, а відношення чистого боргу до ЕВІТДА зросло, що свідчить про зростання боргового навантаження компанії. Найгіршою динамікою серед усіх компаній є і показники рентабельності, які вказують на те, що компанія перебуває у фазі фінансового спаду через зростання витрат, втрати частки ринку та недостатньо ефективного управління ресурсами.

Таблиця 2. Фінансовий скоринг міжнародних компаній за 2021 р. та 2024 р.

№	Показник	«Агрофірма «Поле»			«Агровест Груп»			«Органік Мілк»			«Органік Ориджнал»		
		2021 р. А / 3,3	2024 р. В / 2,8	Абс. відх. -0,5	2021 р. С / 2,0	2024 р. А / 3,7	Абс. відх. +1,7	2021 р. А / 3,7	2024 р. А / 3,3	Абс. відх. -0,4	2021 р. В / 2,8	2024 р. В / 2,9	Абс. відх. +0,1
Ліквідність та платоспроможність компаній													
1	Індекс FinScore	2,15	4,73	2,58	3,63	9,17	5,54	2,17	1,73	-0,44	0,91	1,09	0,18
2	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,09	0,32	0,23	0,02	1,41	1,39	0,03	0,02	-0,01	0,17	0,02	-0,15
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,19	2,57	1,38	1,53	3,68	2,15	1,61	1,02	-0,59	0,45	0,66	0,21
4	Коефіцієнт "кислотний тест"	1,16	2,4	1,24	0,72	2,1	1,38	1,6	1,01	-0,59	0,45	0,66	0,21
5	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,03	0,05	0,02	0,004%	0,1	0,099	0,007	0,004	-0,003	0,12	0,012	-0,108
6	Відношення грошових коштів до активів	1,16	2,4	1,24	0,72	2,1	1,38	1,6	1,01	-0,59	0,45	0,66	0,21
7	Проміжний коефіцієнт покриття	0,66	0,76	0,1	0,83	0,91	0,08	0,78	0,58	-0,2	0,29	0,31	0,02
8	Коефіцієнт автономії	0,014	0,015	0,001	0,014	-	-	0,005	0,024	0,019	0,082	0,12	0,038
9	Відношення чистого боргу до EBITDA	2,3	2,47	0,17	2,2	2,64	0,44	1,47	1,01	-0,46	0,8	1,24	0,44
10	Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	12,7	5,6	-7,1	7,9	17,1	9,2	27,3	6,6	-20,7	5,4	4,3	-1,1
Прибутковість компаній, %													
11	Рентабельність активів	22,8	6,7	-16,1	10,6	23,1	12,5	39,3	10,5	-28,8	23,0	15,9	-7,1
12	Рентабельність власного капіталу	17,8	8,0	-9,8	12,7	26,0	13,3	58,3	15,7	-42,6	8,4	5,8	-2,6
13	Рентабельність оборотних активів	9,9	4,4	-5,5	16,7	23,0	6,3	10,3	3,5	-6,8	2,3	2,3	-
14	Чиста маржа	17,8	7,6	-10,2	7,9	17,8	9,9	33,5	8,6	-24,9	6,6	5,2	-1,4
15	Рентабельність загальних активів	59,1	40,6	-18,5	28,7	53,6	24,9	42,8	24,6	-18,2	55,0	54,4	-0,6
16	Валова рентабельність собівартість	140,8	99,0	-41,8	327,2	283,0	-44,2	148,6	80,1	-68,5	109,3	108,8	-0,5
17	Рентабельність операційних витрат	15,4	2,6	-12,8	19,7	31,1	11,4	14,0	3,9	-10,1	3,2	3,0	-0,2
18	Чиста рентабельність витрат												

Джерело: сформовано авторами за [7, 8, 9, 10]

Невеликими, але позитивними змінами характеризується ліквідність та платоспроможність компанії «Органік Оригінал». Коефіцієнт поточної ліквідності та коефіцієнт автономії зросли на 0,18 пунктів та 0,02 пункти відповідно. Але поряд з цим абсолютна ліквідність зменшилася (-0,15 пунктів), а відношення чистого боргу до ЕВІТДА зростає, проте ще знаходиться в межах норми. Показники прибутковості залишилися майже на тому ж рівні: чиста рентабельність витрат зменшилася на 0,2%, операційна рентабельність витрат на 0,5%, валова рентабельність собівартості на 0,6%. У цілому компанія утримує стабільність, однак не демонструє зростання ефективності, що ставить її в середню позицію за конкурентоспроможністю.

Ділова активність також займає важливе значення при аналізі конкурентоспроможності компаній, тому наступними індикаторами для аналізу міжнародних компаній були обрані дані оборотності загальних активів, оборотності робочого капіталу, оборотності дебіторської заборгованості з аналітичної системи YouControl (рис. 2).

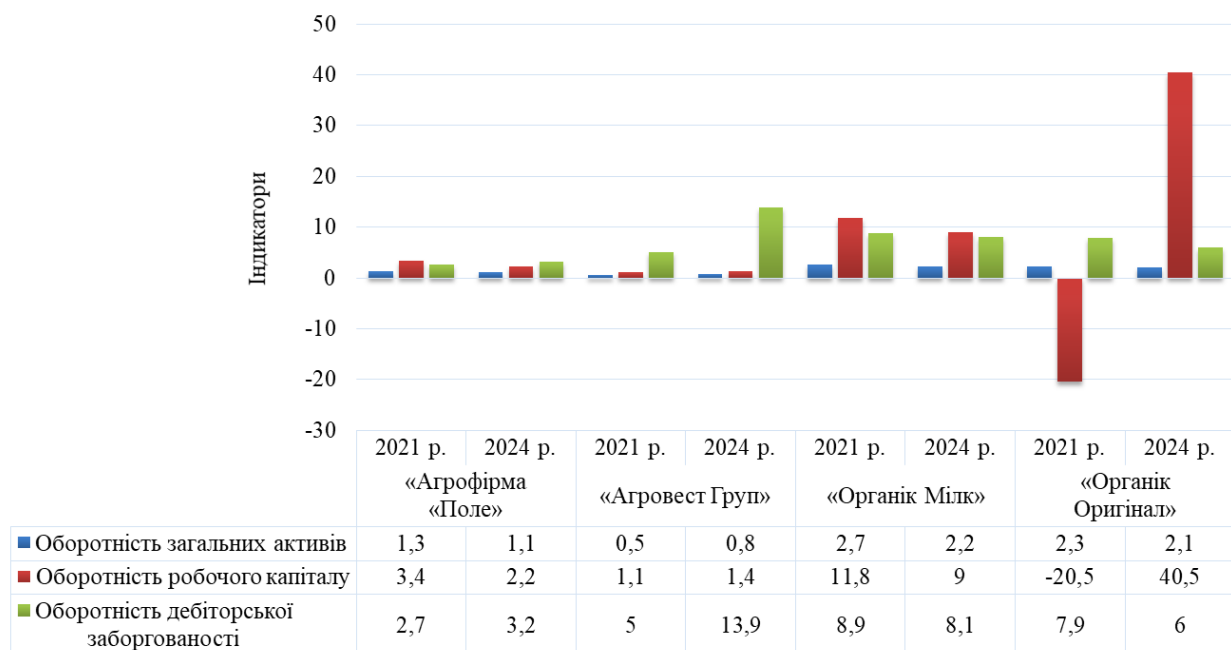

Рис. 2. Індикатори ділової активності міжнародних компаній за 2021 р. та 2024 р.

Джерело: сформовано авторами за [7, 8, 9, 10].

Порівняльний аналіз ділової активності підприємств свідчить про різну динаміку ефективності використання ресурсів у період з 2021 р. по 2024 р. Компанія «Агрофірма «Поле» демонструє незначне зниження оборотності загальних активів (з 1,3 до 1,1 пунктів) та робочого капіталу (з 3,4 до 2,2 пунктів), що може вказувати на зменшення ефективності використання ресурсів. Водночас спостерігається зростання оборотності дебіторської заборгованості (з 2,7 до 3,2 пунктів), що є позитивним сигналом щодо швидкості її погашення.

«Агровест Груп» покращила всі показники, зокрема оборотність загальних активів (на 0,3 пункти), робочого капіталу (на 0,3 пункти) та дебіторської заборгованості (на 8,9 пунктів), що свідчить про підвищення ефективності управління оборотними активами та покращення фінансової стабільності.

Компанія «Органік Мілк» має незначне зниження оборотності загальних активів (на 0,5 пунктів) та робочого капіталу (на 2,8 пунктів), що свідчить про уповільнення обороту ресурсів. Оборотність дебіторської заборгованості також зменшилась, однак рівень залишається високим, що загалом вказує на стабільну ділову активність.

«Органік Оригінал» демонструє нестабільну динаміку. Хоча показник оборотності загальних активів знизився незначно (з 2,3 до 2,1 пунктів), оборотність робочого капіталу зросла надзвичайно різко (з -20,5 до 40,5 пунктів), що може свідчити про суттєві зміни у структурі або політиці управління активами. Водночас оборотність дебіторської заборгованості зменшилася (на 1,9 пункти), що може викликати занепокоєння.

У підсумку, найстабільнішими за показниками ділової активності залишаються «Органік Мілк» і «Органік Оригінал», тоді як «Агровест Груп» демонструє найбільше зростання ефективності, а «Агрофірма «Поле» потребує уваги до управління оборотними активами.

Показники зовнішньоторговельної діяльності відіграють ключову роль в оцінці конкурентоспроможності міжнародної компанії, оскільки саме вони відображають її здатність успішно функціонувати на міжнародних ринках. Тому останньою групою індикаторів, з аналітичної системи YouControl, було обрано ті, що характеризують експортно-імпорتنу активність компаній. Зауважимо, що з 2022 р. ця група показників не оприлюднюється у зв'язку з військовим станом в Україні, тому для аналізу прийняті дані за 2021 р. (табл. 3).

Таблиця 3. Характеристика зовнішньоторговельної діяльності міжнародних компаній

№	Індикатор	Агрофірма «Поле»	«Агровест Груп»	«Органік Мілк»	«Органік Оригінал»
Експорт					
1	Дохід від експорту, тис грн	100 - 150	4500 - 5000	2500 - 3000	300 - 350
2	Кількість контрагентів	40 - 45	до 3	3 - 5	до 3
3	Кількість операцій	300 - 350	15 - 20	35 - 40	до 3
Імпорт					
4	Обсяг імпорту, тис. грн	500 - 550	200 - 250	-	550 - 600
5	Кількість контрагентів	до 3	до 3	-	до 3
6	Кількість операцій	до 3	до 3	-	3 - 5

Джерело: сформовано авторами за [7, 8, 9, 10]

Аналіз показників зовнішньоторговельної діяльності свідчить про значну різницю в масштабах і структурі експортно-імпорتنної активності серед розглянутих компаній. Агрофірма «Поле» демонструє найвищий рівень експортної активності як за доходом, так і за кількістю контрагентів та операцій, що свідчить про широке охоплення ринку, диверсифікованість клієнтської бази та активну присутність на зовнішніх ринках. Імпорт здійснюється в обмеженому обсязі (500-550 тис. грн), що підтверджує орієнтацію компанії на експортозалежну модель розвитку.

«Агровест Груп», хоча має найвищі обсяги доходу від експорту, водночас характеризується низькою кількістю контрагентів (до 3) та обмеженою кількістю експортних

операцій (15-20), що свідчить про вузький експортний ринок і високу залежність від кількох партнерів. Імпортна діяльність також обмежена, проте присутня.

«Органік Мілк» демонструє середні показники експорту (2500-3000 тис. грн), з помірною кількістю контрагентів та операцій, що вказує на стабільну й помірно диверсифіковану зовнішньоекономічну діяльність. Компанія не здійснює імпортих операцій, що може свідчити про самодостатність або концентрацію на внутрішньому забезпеченні ресурсами.

«Органік Оригінал» характеризується низьким рівнем експортної активності (300-350 тис. грн), обмеженою кількістю операцій та контрагентів. Однак імпортна діяльність є більш розвиненою за обсягами (550-600 тис. грн) та кількістю операцій, що вказує на орієнтацію на внутрішню переробку імпортової сировини.

Отже, з досліджених компаній, «Агровест Груп» є лідером за конкурентоспроможністю, займає провідні позиції на ринку, має сильну фінансову позицію, високий рівень стійкості, високу прибутковість, ефективність використання капіталу та є найбільш прибутковою в експорті. «Агрофірма «Поле» має потенціал до лідерства, високу ринкову потужність, достатній рівень фінансової стійкості та є найбільш активною за кількісними параметрами зовнішньої торгівлі. Хоча «Органік Мілк» також демонструє стабільність і збалансованість у зовнішньоекономічній діяльності, хорошу фінансову позицію та ефективне використання оборотних коштів, але її конкурентоспроможність не можна назвати високою. Результати показників платоспроможності та прибутковості не демонструють видатних результатів у цих аспектах, що обмежує її здатність конкурувати з лідерами ринку, такими як «Агровест Груп». Щодо «Органік Оригінал», то дана компанія має нижчу конкурентоспроможність, ніж інші досліджувані компанії, переважно через наявність фінансових ризиків, низьку прибутковість та ефективність використання ресурсів. Ринкова потужність – вище середньої, достатні позиції на ринку, проте дана компанія потребує посилення експортної активності для покращення конкурентних позицій на міжнародному ринку.

Висновки та пропозиції. Аналітичні системи є доступним джерелом для аналізу різних сфер діяльності компаній, у тому числі і аналізу конкурентоспроможності. Їх перевагами є доступність; незалежна оцінка діяльності; широкий спектр показників, що характеризують різні сфери діяльності підприємств; формування інтегральних (узагальнюючих) показників, що є джерелом додаткової порівняльної оцінки; регулярність оновлення інформаційної бази тощо. Все це дозволяє здійснювати аналіз, моніторинг, діагностику як самими компаніями, так і з зовнішніми користувачами. Компанії мають розуміння яким чином їх оцінюють зовні та можуть ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення, що дозволяє будувати конкурентні стратегії, засновані не лише на внутрішній, а і на зовнішній оцінці даних. З іншого боку наявність достовірних незалежних аналітичних систем є інформаційно-аналітичною базою для потенційних партнерів, інвесторів та інших контрагентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кононенко Ж.А., Миколенко І.Г., Яковенко Т.І. Аналітичні інструменти в економічних дослідженнях конкурентного середовища підприємства. *Проблеми економіки*. № 2 (60), 2024. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-136-142> (дата звернення: 21.02.2025).

2. Корнилюк Р.В. УС.Market від YouControl: пошук клієнтів, аналіз конкурентів та дослідження ринку в одному меню. 2023. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/dlya-chogo-biznesu-ysmarket-vid-youcontrol> (дата звернення: 21.02.2025).

3. Корнилюк Р.В. Скорингові продукти аналітичної системи YouControl для аналізу контрагентів та управління ризиками. *Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів* : матеріали Міжнар. круглого столу [Тернопіль, 28 трав. 2021 р.]. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. Т. 1. С. 63-66.

4. Глоба Д. Комплаєнс в ФПГ: особливості та правові аспекти. 2023. URL:

<https://youcontrol.com.ua/articles/komplaiens-v-fph-2/> (дата звернення: 21.02.2025).

5. Чорногуб Н. Яких даних не вистачає бізнесу та громадськості у 2025 році. URL: <https://youcontrol.com.ua/articles/yakykh-danykh-ne-vystachaie-biznesu-ta-hromadskosti-u-2025-rotsi/> (дата звернення: 21.02.2025).

6. Методика ринкового скорингу від YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/market-scoring/method/> (дата звернення: 10.03.2025).

7. Досьє компанії ТОВ «Агрофірма «Поле». URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=11747807#express-universal-file> (дата звернення: 10.03.2025).

8. Досьє компанії ТОВ «Органік МІЛК» URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=6752675#express-universal-file> (дата звернення: 10.03.2025).

9. Досьє компанії ТОВ «Агровест ГРУП» URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=6263678#express-universal-file> (дата звернення: 10.03.2025).

10. Досьє компанії ТОВ «Органік Оригінал» URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=8382249> (дата звернення: 10.03.2025).

11. Методика фінансового скорингу від YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/financial-scoring/method/?id=11747807> (дата звернення: 10.03.2025).

REFERENCES

1. Kononenko, Z.A., Mykolenko, I.G., Yakovenko T. I. (2024), Analytical Tools in Economic Studies of the Competitive Environment of Enterprise. Problems of Economics. № 2 (60). DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-136-142> (Accessed 21 February 2025).

2. Kornyluk R. (2023), YC.Market by YouControl: customer search, competitor analysis, and market research in one menu, available at: <https://thepage.ua/ua/experts/dlya-chogo-biznesu-ycmarket-vid-youcontrol> (Accessed 21 February 2025).

3. Kornyluk R. (2021), Scoring products of the YouControl analytical system for counterparty analysis and risk management. Transformation of accounting, analysis and control in the context of socio-economic challenges: materials of the International round table. Ternopil: ZUNU, 2021. VOL. 1. PP. 63-66.

4. Нюба Д. (2023), Compliance in FIGs: peculiarities and legal aspects, available at: <https://youcontrol.com.ua/articles/komplaiens-v-fph-2/> (Accessed 21 February 2025).

5. Chornohub N. (2025), What data does business and the public lack in 2025? available at: <https://youcontrol.com.ua/articles/yakykh-danykh-ne-vystachaie-biznesu-ta-hromadskosti-u-2025-rotsi/> (Accessed 21 February 2025).

6. Market scoring methodology from YouControl, available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/market-scoring/method/> (Accessed 10 March 2025).

7. Dossier of «Agrofirma «Pole» LLC, available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=11747807#express-universal-file> (Accessed 10 March 2025).

8. Dossier of «Organic Milk» LLC, available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=6752675#express-universal-file> (Accessed 10 March 2025).

9. Dossier of «Agrovest Group» LLC, available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=6263678#express-universal-file> (Accessed 10 March 2025).

10. Dossier of «Organic Original», available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=8382249> (Accessed 10 March 2025).

11. Financial scoring methodology from YouControl, available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/financial-scoring/method/?id=11747807> (Accessed 10 March 2025).

*Ivanna Strilok, Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor
(Associate Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, State University of Infrastructure and Technologies)*

*Viktoriiia Shkliar, Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor
(Head of the Department of Theoretical and Applied Economics, State University of Infrastructure and Technologies)*

*Mykola Ilinov,
(Postgraduate, State University of Infrastructure and Technologies)*

ANALYSIS OF THE COMPETITIVENESS OF INTERNATIONAL COMPANIES BASED ON THE USE OF ANALYTICAL SYSTEMS

In today's globalized world, with increased competition and uncertainty caused by the war, the issue of ensuring and maintaining the competitiveness of international business is of particular importance. The rapid development of digital technologies is transforming approaches to strategic planning and analysis of companies' market positions. Traditional methods of economic analysis are gradually losing their dominance, giving way to information analytical systems capable of providing a multi-level, comprehensive, verified and timely assessment of the market position of a business entity. These systems allow to process large volumes of data quickly, identifying key trends and hidden patterns that are not available for traditional methods.

The article presents the results of a comparative analysis of the competitiveness of organic agricultural companies operating in the international environment. Based on the data of the analytical system, the article analyzes such indicators as market scoring (MarketScore), revenue growth dynamics, financial scoring (FinScore) and foreign trade activities on the example of four companies. The study covers the period of 2021-2024, which allows us to assess the level of adaptation to crisis conditions, the dynamics of changes in the companies' market position, their growth rates, and financial stability. The results obtained can be used as a theoretical basis for further scientific research, as well as a practical tool for information and analytical support for management decision-making in the field of international business. The practical value of the study lies in the demonstration of specific mechanisms for assessing competitiveness in a crisis.

Particular attention is paid to the importance of open data and digital tools for ensuring transparency of the business environment, building trust in management decisions, attracting investment and minimizing risks. The research findings show that the use of modern analytical systems, in particular YouControl, allows companies to make informed strategic decisions in a highly turbulent market.

Keywords: *competitiveness, international companies, analytical systems, comparative analysis, foreign economic activity, international business.*

Стаття прийнята до друку 18 березня 2025 року